

Кулінська В.В.

магістр,

Хмельницький національний університет

ПОНЯТТЯ ВІДЕОФІЛЬМУ ТА ПЕРЕВАГИ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

З точки зору методики, навчальний фільм (відеофільм) – це спеціально підготовлений у методичному і режисерському плані аудіовізуальний засіб навчання, призначений для створення природних ситуацій мовного спілкування і що має велику силу емоційного впливу на учнів за рахунок синтезу основних видів наочності (зорової, слуховий, моторної, образної, екстралінгвістичній та ін) [4, с. 222]. Надамо визначення відеофільму (англ. film – плівка), а також – кіно, кінофільм, телефільм, кінокартина – окремий витвір кіномистецтва. В технологічному плані фільм є сукупністю рухомих зображень (монтажних кадрів), пов'язаних одним сюжетом [3, с. 23]. Е. Ільченко дає інше визначення відео-сюжету (відеозапису). На його думку, це будь-яка телепродукція (новини, інтерв'ю, ток-шоу, рекламні блоки і т.д.), а також художні, документальні, мультиплікаційні фільми, записані на плівку або цифрові носії і використовуються як дидактичні матеріали з можливістю багаторазового перегляду, використання режимів «стоп» і «пауза», швидкого пошуку потрібного фрагмента [2, с. 8].

Як зазначає Н. Бичкова у своїй роботі «Типологія відеофонограм для навчання усного іншомовного спілкування», відеозасоби не вважаються новою технологією, але, на жаль, у вивченні іноземних мов у школах відеокурси не використовуються. [1, с. 68]. Лише у школах з поглибленим вивченням іноземних мов учителі та учні працюють з відеокурсами. Потенціал відеометоду для комунікативного викладання мови очевидний. З усіх доступних засобів він забезпечує найточніше відображення мови в користуванні, тому що вона вживається конкретними мовцями, тісно пов'язана з певною мовною ситуацією, а її кому-ні-кативна мета підсилюється цілим рядом візуальних закономірних немовних характеристик (поза, міміка, жести). Експерти Ради Європи вважають, що на відміну від телебачення та кіно-фільмів, які також необхідно використовувати для вивчення мови, відеометод має декілька переваг [2, с. 68-71]. Якщо продукція телебачення сприймається скоріше як програми, які замінюють викладача, ніж як джерела, що можуть бути використані для взаємодії між викладачем та учнем, то нова відео-технологія дозволяє використовувати записи із зупинками або вибірково; розділення двох каналів (аудіо та відео) і використання стоп-кадру дозволяє проводити дискусію щодо відеозображення. Учням можна запропонувати після перегляду відео-уривка без звукового супроводу спробувати визначити, де відбувається дія та про що йде мова. Виділяють дві групи вправ відеозаписів: відеовідгук, де учні зайняті в різних комунікативних ситуаціях, відеозапис, що використовується для детального обговорення, та відеопроєкт, де відео є засобом для таких учнівських робіт як документальний фільм, рекламний ролик, новини. Технологія використання відеокамери дає гарну мотивацію навчання та спонукає учнів до роботи над вдосконаленням комунікативних умінь.

При відборі фрагментів автентичних відеофільмів для навчання лексики Т. Яхунов у роботі «Кіноінформації та її використання для навчання лексики

соціокультурним компонентом» відзначає, що велике значення має визначення раціонального співвідношення зорової та звукової інформації у фрагментах. Роль та варіанти такого співвідношення завжди привертала увагу дослідників, які займалися проблемами навчального телебачення. Деякі дослідники вважають, що зоровий ряд є основним компонентом відеофонограми (Е. Багіров, С. Равич); інша група дослідників пропонує приділяти більше уваги звуковому ряду, мотивуючи це тим, що «звуковий ряд набуває все більшої поліфонічності відносно зображення та самостійної змістової насиченості, що несе нове трактування зоровому ряду». Крім того, зарубіжні методисти (S. Cirder, R. Sherrington) висловлюють думку про необхідність рівноправності двох компонентів (мовлення та зображення) у відеофонограмі, особливо під час навчання іноземної мови [4, с. 33-36].

Мовлення у фрагменті відеофільму, який використовується для навчання лексики, є джерелом іншомовної лінгвістичної та екстралінгвістичної інформації, дає загальну характеристику відеоряду, конкретизує деякі деталі. Як відомо, слово доповнює зображення, підсилює, деталізує його, керує процесом перегляду фільму. Словесний ряд має всю ту інформацію, яка не може бути відображена зоровим рядом.

Зоровий ряд, що відображає природну ситуацію, показує середовище, обставини дії, є органічно пов'язаним з темою, може формувати в учнів певні додаткові асоціації, допомагає зрозуміти залежність, що існує між мовою, мовленням та ситуацією завдяки безпосередньому чуттєвому сприйняттю. Саме автентичні фрагменти відображають функціонування мовних одиниць у реальних ситуаціях, тобто, відбувається процес контекстуалізації. Крім того, зоровий ряд автентичних матеріалів є різноманітним і може поєднувати в собі жанрові та виразні можливості наукового, хронікально-документального та мультіплікаційного кіно.

Ефективності навчання іноземних мов цим засобом сприяють також технічні можливості відео, які дозволяють зупиняти та повторювати дію. Не слід, однак, забувати, що учні звикли до пасивного перегляду телевізійних програм. Тому при всіх можливостях відео центральною фігурою на занятті залишається викладач, який повинен організувати активне сприйняття фільму та наступну комунікативну діяльність учнів.

Опанувати комунікативну компетенцію англійською мовою, не знаходячись в країні мови, що вивчається, справа дуже важка. Тому важливим завданням викладача є створення реальних і уявних ситуацій спілкування на уроці іноземної мови, використовуючи для цього різні методи і прийоми роботи (ролеві ігри, дискусії, творчі проекти та ін.). Не менш важливим є завдання залучення школярів до культурних цінностей народу – носія мови. У цих цілях велике значення має використання автентичних матеріалів (малюнків, текстів, звукозаписів і тому подібне). Знайомство з життям англомовних країн відбувається в основному через текст та ілюстрації до нього. Оволодіння цим матеріалом дозволить школярам краще орієнтуватися в країні мови, що вивчається, у разі її реального відвідування. Разом з цим важливо дати учням наочне уявлення про життя, традиції, мовні реалії англомовних країн.

Використання відеопідтримки на уроках сприяє підвищенню якості знань, оскільки дозволяє використати наступні види комунікативної діяльності: аудіювання, мовлення, читання і письмо (при виконанні вправ). Використання відео виправдане психологічно: саме через органи зору і слуху людина отримує основний об'єм інформації про навколишній світ.

Список використаних джерел:

1. Бичкова Н. І. Типологія відеофонограм для навчання усного іншомовного спілкування/ Н. І. Бичкова // Методика викладання іноземних мов. – К.: Освіта, 1992. – Вип. 21. – С. 68–71.
2. Ильченко Е. А. Использование видеозаписи на уроках английского языка / Е. А. Ильченко // Первое сентября, Английский язык. – 2003. – № 9. – С. 7.
3. Иофис Е. А. Фильм / Е. А. Иофис // БСЭ. М.: Советская энциклопедия, 1969–1978. – С. 449.
4. Практический курс методики преподавания иностранных языков: английский, немецкий, французский: учеб. пособие / [П. К. Бабинская, Т. П. Леонтьева, И. М. Андреасян и др.]; под общ. ред. И. М. Андреасян. – Минск: ТетраСистемс, 2005. – 288 с.

Матвійчук Ю.В.

студент,

Херсонський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР НА УРОКАХ ХІМІЇ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасному динамічному світі для діяльності людини важлива не стільки сума знань, скільки вміння самому здобувати знання і застосовувати їх на практиці. До цього повинна готувати сучасна школа. Перед учителем постала проблема розвитку стійкого інтересу до навчання, підготовки учнів до цілеспрямованої та самостійної пізнавальної діяльності. Щоб ефективно спрямувати активність учнів у корисне русло, необхідно використовувати дидактичні ігри. Під впливом захопленості, яку виробляє ігрова ситуація, спочатку нецікавий і незрозумілий матеріал засвоюється легше і більш успішно, тому що граючись учні проявляють активність – головний фактор навчання.

Проведений аналіз літературних джерел засвідчує, що різноманітні питання активізації пізнавальної діяльності учнів розробляли Ю.К. Бабанський [1], А.Я. Боднар [3], Н.О. Бойко [4], В.Б. Кривобородько [5], П.І. Підкасистий [7], Л.В. Роман [8], В.І. Лозова [6] та ін.

Мета статті – розробити елементи дидактичних ігор на уроках хімії і обґрунтувати їх доцільність для активізації навчальної діяльності.

Важливою проблемою для педагогічної теорії та практики залишається питання урізноманітнення навчального процесу, активізації пізнавальної діяльності учнів, розширення сфери їхніх інтересів. Необхідно викликати в школяра позитивне емоційне налаштування на співпрацю. Доцільним є використання ігор чи елементів гри на уроці. Це активізує діяльність учнів, процес навчання стає більш ефективним, тому що при виконанні навчальних завдань учням надається більше свободи фантазії.

Дидактична гра – це така навчальна діяльність, в якій кожен учасник гри і команда в цілому цілеспрямовано розв'язують головні задачі і орієнтують свою поведінку, щоб виграти [1].

Гра – це засіб самовдосконалення, стимулятор доброго настрою, вона збільшує інтелектуальну напруженість, активізує розумові процеси, підвищує інтерес до знань, тренує пам'ять, уміння логічно мислити тощо [2].